

4 Arla morgonstund i skolbänken

12 Vanligt att blinda ser syner

16 Janne vill informera om synproblem

Innehåll

Nr 2, februari 2017

LEDAREN

3 Blixthala vägar hotar vår trygghet

ARTIKLAR

- 4 På Arla får synskadade en yrkesutbildning
8 Reseplaneraren blir personlig – men buggig till en början
10 Utblick: Regeringen driver igenom digitalisering med alla medel
12 Charles Bonnet – en objuden gäst

PROFILEN

16 Revyräven Janne bakar knäckebröd på känsel

AKTUELLT

22 Aktuellt

AKTUELLT I DISTRIKTEN

24 Aktuellt i distrikten

Finlands Synskadade

Finlands Synskadade är organisations-tidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Tidningen utkommer med 10 nummer/år i svartskrift, punktskrift, på CD och som elektronisk version, se www.fss.fi/aktuellt/fs. Kan också fås som e-postbilaga. Årgång 106. Nummer 3/2017 utkommer 23.3, deadline 7.3.

Utgivare: Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, Parisgränden 2 A 1, 00560 Helsingfors. Tfn 09-6962 300

Chefredaktör: Sören Jonsson
Tfn 044 712 3017
e-post: soren.jonsson@fss.fi

Meddelanden och annonser mottas av chefredaktören.

Prenumerationer och adressändringar:
FSS kansli, tfn 09-6962 300
e-post: kansliet@fss.fi

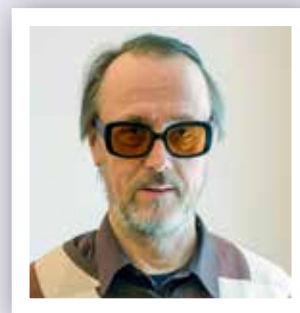
Pärmbild: Janne Sjöström tycker om att stå på scen. I och med synskadan har han fått lära sig att anpassa sig. Nu präntar han på förhand in vad han ska säga.

Foto: Sören Jonsson

ISSN 0789-5739
Forsberg, Jakobstad 2017

Blixthala vägar hotar vår trygghet

För att leva och må bra behövs några grundläggande förutsättningar. Mat, värme, trygghet, sömn och vatten brukar räknas till dessa. Trygghet är något vi känner, likaså otrygghet, den är inte mätbar på ett generellt sätt. Tryggheten har många dimensioner och vårt samhälle kan skapa vissa förutsättningar för att vi ska känna oss trygga.

Nyhetsrapporteringen beskriver ofta vissa områden som otrygga och maktmedel används för att hålla en balans. På det individuella planet handlar trygghet dock om annat än det som i internationell politik kallas terrorbalans. Det handlar om att vi har kontroll över vår egen situation och vår vardag.

För en synskadad bör omgivningen ta hänsyn till de arrangemang som bibehåller vår trygghetskänsla även i en undantags-situation. Ett strömbrott gör att hissar inte fungerar, blinkande trafikljus gör att ljudsignalen är ur funktion, otydliga utrop i kollektivtrafiken försvårar orienteringen. Listan kan göras lång.

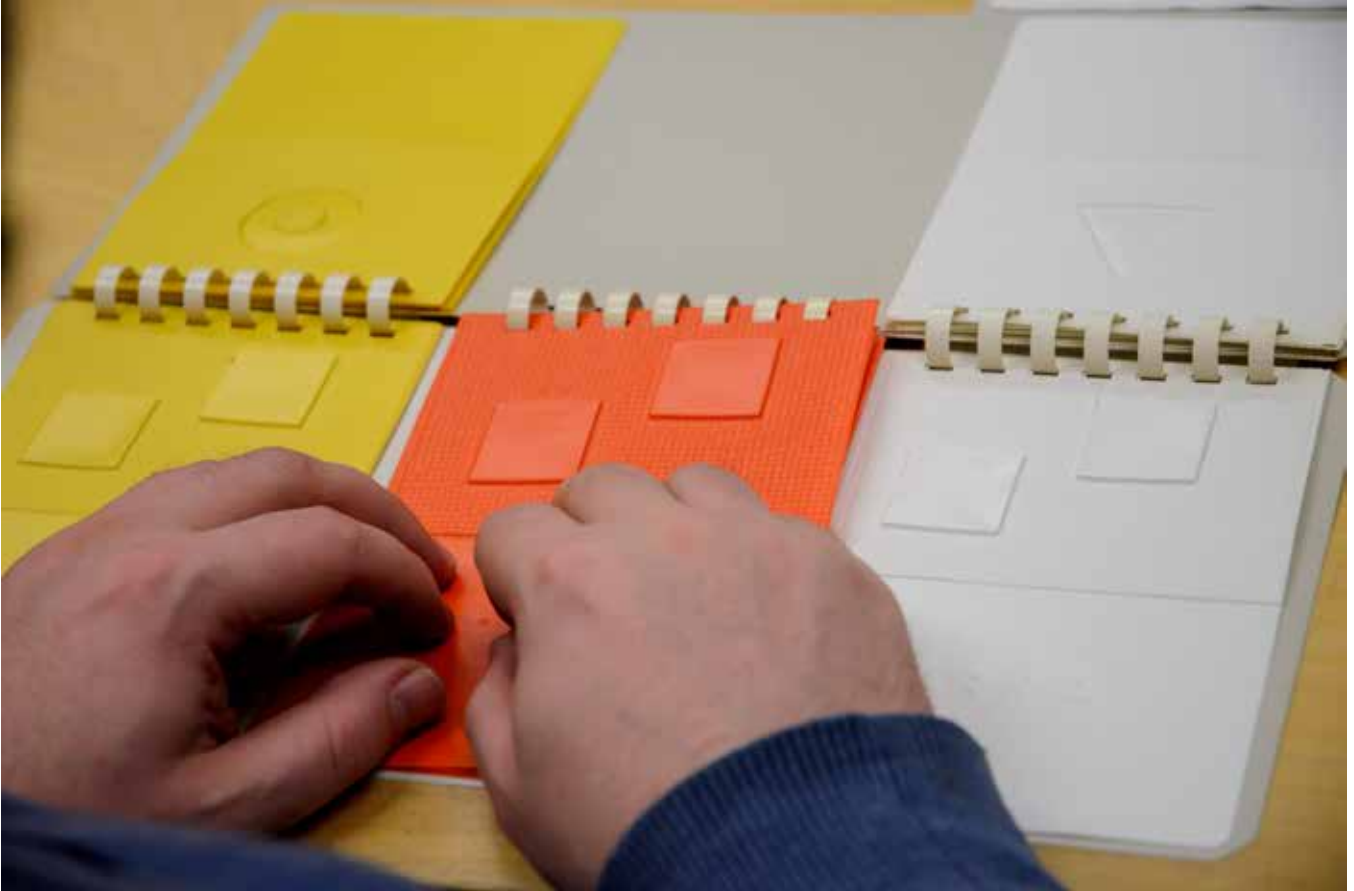
Denna vinter har medfört att många av oss begränsats till våra hem, på grund av otillfredsställande vägunderhåll. Halkan är speciellt besvärlig för oss som även i gott väglag har problem med balansen.

Här är ett gott exempel på hur våra föreningar och förbundet kan göra vår tillvaro tryggare. Alltså genom att uppmuntra till fysisk träning med balansövningar och muskelträning. En starkare kropp gör att vi känner oss rörligare och sålunda höjer vårt mod att på egen hand röra oss i omgivningen. Känslan av att kunna göra saker på egen hand, utan ledsagare, höjer välbefinnandet och framförallt trygghetskänslan.

I verksamheten i föreningarna förblindas vi lätt av de strömningar vi tror gäller i samhället, för tillfället är t.ex. digitaliseringsdiskussionen ivrig. Det är i och för sig viktigt att vi alla kan hantera vår vardag på ett likvärdigt sätt även då ny teknik utvecklas. Rent allmänt kan dock konstateras att ingen av oss hela tiden är beroende av teknik och tekniska hjälpmedel. Det vi dagligen, flera gånger om dagen, mår bra av är då vi tryggt kan röra oss, såväl inomhus som utomhus.

Det är upp till oss själva att vara aktiva för detta. Vi har god hjälp av den sakkunskap som vi via våra organisationer kan utnyttja. På dig ligger ansvaret att komma med förslag hur just du vill bli bättre och rörligare.

Vi alla har tillgång till hjälp med idéer och konkret träning. Såväl förbundet rehabiliteringsavdelning som sjukhusens sakkunskap ska vi komma ihåg att utnyttja.

FINGERTOPPSKÄNSLA. Som nysynskadad är det inte lätt att lära sig punktskrift. Det krävs många timmars träning för att känna igen bokstäverna med fingrarna.

TEXT OCH FOTO: SÖREN JONSSON

På Arla får synskadade en yrkesutbildning

Oron är stor inom Synskadades förbund. I höstas skickade förbundet ut ett ställningstagande som gäller utbildningen av synskadade elever vid Keskuspuisto yrkesinstitut.

MITTEN AV JANUARI börjar studerande och lärare återgå till vardagen efter en annorlunda juledighet. Färre är kollegorna som träffas igen i kafferummen på yrkesinstitutet. Många är frågorna som ställs till följd av nedskärningarna som drabbat skolan. Kollegiet är eniga i en sak. Vardagen fortsätter...

» *Man lär sig inte att använda dator utan mus på några veckor. Det kräver mer träning än så.* «

Det är en högst alldaglig skolbyggnad som möter mig. Arlaenheten vid Keskuspuisto yrkesinstitut består av långa korridorer, brandgula plaststolar, elevgång i varje hörn och vitrinskåp fyllda med elevarbeten. Rottingstolar och punktskriftsalfabeten är egentligen det enda som vittnar om skolans historia som Synskadades yrkesskola, Arlainstitutet. Sedan 2009 är Arla en del av Keskuspuisto yrkesinstitut.

I en korridor med illgrönt golv pågår undervisningen i en av VALMA-grupperna. VALMA är en finsk akronym som på svenska står för Handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning. Här har traditionellt funnits många synskadade studerande. Nu är antalet synskadade få tack vare ökad integrerad skolgång. Vilket enligt Synskadades förbund gjorde att nedskärningarna drabbade synskadade studerande mycket hårt.

En av dem som går här är **Kenneth**. Hans syn försvann till följd av för högt blodtryck. På akutmottagningen sade läkarna åt honom att han ska vara lycklig. Trycket var så högt att det i själv verket är ett mirakel att han lever. Synnerven, däremot, tog skada, och i dag ser han ingenting.

Han började vid VALMA på hösten och har som mål att lära sig att använda dator utan syn, smarttelefon och punktskrift. I det stora hela är han nöjd med utbildningen, men bäst skulle det enligt honom vara ifall utbildningen skulle gå på svenska. Skolan är nämligen helfinsk. Inte en enda skylt eller lärobok är på svenska. Men trots att skolan är helfinsk gör lärarna allt för att vara så flexibla som möjligt

genom att använda svenskt material och ge svensk handledning i mån av möjlighet.

På VALMA-utbildningen går mest unga studerande med behov av speciellt stöd. I Kenneths grupp finns studerande i olika ålder, synskadade invandrare som behöver lära sig finska för att kunna fortsätta och nysynskadade som inte behärskar punktskrift eller hjälpmedel, samt personer med inlärningssvårigheter som behöver stöd för att komma vidare. Efter utbildningen ska studerandena fortsätta med en yrkesutbildning och få in foten i arbetslivet.

Viktig resurs för nysynskadade

Maria Rutenberg är lärare för en av de fyra VALMA-grupperna och har jobbat med att utbilda synskadade studerande i över 20 år.

– Speciellt för nysynskadade är Keskuspuisto yrkesinstitut en värdefull instans. Det finns inte riktigt något likadant alternativ för dem. Om man behöver öva färdigheter i en längre tid så är Arlas VALMA ett bra stället. Nu är det första gången som vi på allvar behöver tänka om i fråga om resurserna, säger hon.

Hon syftar på de stora reformerna som skolan genomgår. På VALMA sker undervisningen gruppvis i varsitt klassrum, men alla studerande har en individuell läseordning och lärandemål. I praktiken innebär det att studerande ofta sysslar med egna uppgifter.

– Vi försöker göra så gott vi kan. Men det är klart att det blir jobbigare att hitta tid för individuell handledning, då grupperna blir större, säger Rutenberg.

LÄRA. Socionomstuderande Emma Rasela tycker om att handleda. Hon gör sin praktik på Arlaenheten.

En orsak till att VALMA är så viktig är enligt Rutenberg att personer som får en synskada mitt i livet behöver tillräckligt med tid att anpassa sig och öva färdigheter de behöver senare.

– Talsyntes, hjälpmedel och punktskrift måste få ta tid. Man lär sig inte att använda dator utan mus på några veckor. Det kräver mer träning än så, säger Rutenberg.

Är du orolig för framtiden?

– Javisst, jag är också orolig. Det har varit ett mycket jobbigt år. Vi har gjort vårt bästa för att förändringarna inte ska gå ut över studenterna. Vardagen och arbetet går vidare, men det är jobbigt när långvariga kollegor måste sluta. Just nu är det en utmaning att bevara kunskapspotentialen som finns och hitta nya samarbetsformer där det behövs.

Rutenberg är ändå rädd för att säga vad hon tycker om sparyxan.

– Jag hoppas att synskadade fortfarande ska hitta oss. Vi har mycket kunskap och färdighet om det vi gör. Vi samarbetar aktivt med bland annat Synskadades förbund. Trots förändringarna är vi som är kvar väldigt motiverade. Vi har en bra arbetsgrupp och är

ivriga att fortbilda oss. Och framförallt gillar vi uppriktigt vårt arbete.

”Trodde det var uppklarat”

Rektor **Sirpa Lukkala** säger att hon blev förvånad över Synskadades förbunds ställningstagande.

– Ställningstagandet kom som en överraskning. Vi hade diskuterat sakerna med förbundet och ledningsgruppen och vi trodde att ärendet var uppklarat. Det var överraskande att man publicerade ställningstagandet öppet för allmänheten. Det innehöll dessutom flera missförstånd, säger Lukkala.

I ställningstagandet skriver förbundet att man är orolig för att utbildningsmöjligheterna krymper på yrkesskolan. Det här anser Lukkala att är felaktigt.

– Vi lägger inte ner några sådana utbildningar som är populära bland synskadade studerande. Vi har beslutat att dans-, musiker- och artesanutbildningen ska bevaras. Det är sådana ämnen som kanske inte direkt ger arbete efter examen, men vi vill ändå ha kvar dessa utbildningar. Vi har begränsat antalet studerande på dessa linjer. I framtiden erbjuder vi totalt 12 studieplatser på artesanutbildningen. I den mån som elever utexamineras så kan vi ta in nya elever. I praktiken betyder det mestadels en gång per år, precis som förut.

Förstår du oron bland synskadade?

– Ja, jag förstår den. Men jag vill lyfta fram att det har skett en förändring i samhället i övrigt. Förut har det funnits en särskild skola för synskadade. Nu har inkluderingstankesättet lett till att synskadade är en del av samhället. I vår skola är synskadade en del av alla andra elever. Vi kan därför inte heller särbehandla dem. Nedskärningar måste drabba alla jämlikt, annars skulle andra specialgrupper bli orättvist behandlade.

All yrkesutbildningen är i gungning, inte bara Keskuspuisto yrkesinstitut. Orsaken till uppsägningarna är att regeringen minskade på understödet för yrkesskolor. Samhället förändras och yrken ändras.

– Jag tror och hoppas att det här var de sista samarbetsförhandlingarna för en lång tid framöver. Vi är på sätt och vis i god tid. Vi visste att vår finansiering skulle minska och tog därför i tu med en drastisk organisationsförändring. Vi gick från ett stöd på

cirka 38 miljoner euro till cirka 30 miljoner. Nu anser jag att vi har en skola som klarar sig ekonomiskt en bra tid in i framtiden.

Tillbaka till skolbyggnaden med det gröna golvet. Det är inte mycket som skolan kan göra för att gå emot strömmen. De måste klara sig med det finansiella understöd som de får.

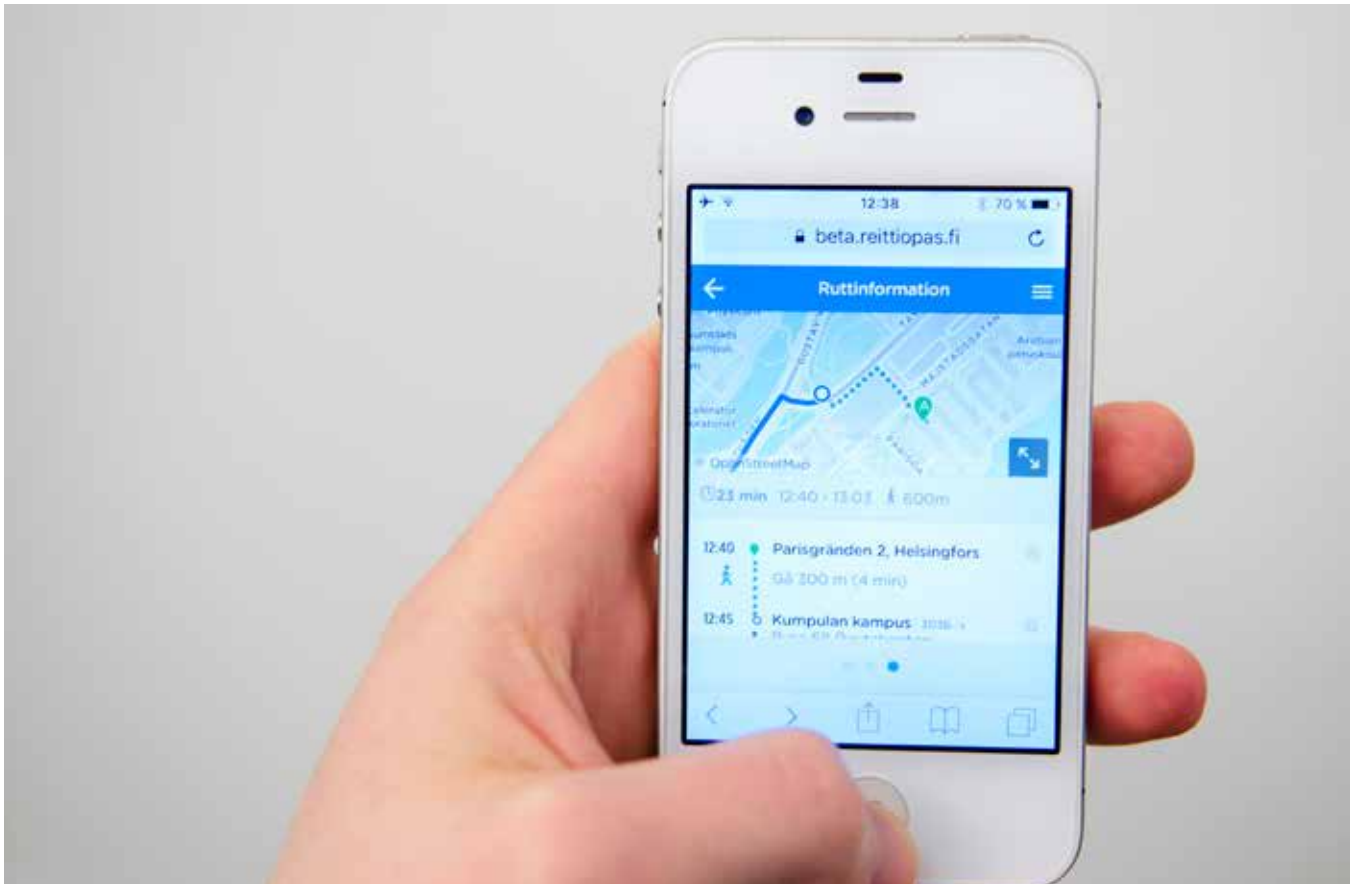
Maria Rutenberg avslutar med att säga att hon trots svåra tider verkligen älskar sitt jobb. ●

STENHUSET "ARLA" GAV NAMNET

- Arlaenheten har långa anor. Redan år 1900 öppnade De Blindas Vänner rf en arbetsskola för blinda män i Helsingfors. Blinda män i arbetsför ålder hade på denna tid ingenstans att utbildas och förblev därmed utanför arbetslivet.
- 1906 fick skolan flytta in i stenhuset "Arla" i Berghäll i Helsingfors. Arla kommer från det svenska ordet arla, dvs tidigt på morgonen.
- Utbildningen tog 3-5 år på arbetsskolan, beroende på elevernas inlärningsförmåga. Efter avslutad utbildning jobbade majoriteten som korgbindare eller borstbindare.
- I samma område verkade också en arbetsskola för kvinnor. 1951 slogs dessa två skolor samman och bildade Yrkesskolan för blinda. Man frångick därmed benämningen arbetsskola, eftersom utbildningen blev mer mångsidig.
- Den 1.1.1972 blev skolan en statlig skola. Skolan bytte samtidigt namn till Yrkesskolan för synskadade. I samma veva flyttade skolan. 1974 flyttade skolan från Arla-huset till stället där de nu befinner sig: i Mäkkylä i Alberga i Esbo.
- Andra yrken blev allt vanligare i utbildningen. På 1970-talet var det vanligt att elever efter utbildning jobbade med adb, som telefonist, pianostäm-mare eller inom andra serviceyrken.
- Mellan 1990–2008 hette skolan Arlainstitutet. Från och med 2009 hör skolan under Keskuspuisto yrkesinstitut. Invaliidisäätio (senare Orton) har hand om skolan. Tidigare hörde Arlainstitutet direkt under Undervisningsministeriet.

Reseplaneraren blir personlig – men buggig till en början

▲ **MISSTAG.** Den gamla Reseplaneraren var inte behändig att använda på telefonen. Den nya ska betjäna alla, så snart som de största tekniska missarna rättats till.

Det ska bli lättare att orientera sig i huvudstadsregionens kollektivtrafik med den nya Reseplanerare. Det kommer dock att ta tid innan alla pusselbitar är på plats.

OJDÅ. HUR GICK det så här? Knappt har Helsingforsregionens trafik rättat till sitt förra klavertramp innan det är dags igen. Denna gång har HRT glömt att ta synskadade i beaktande när de planerade och utvecklade den uppdaterade Resepla-

neraren. Det är inte av illvilja, utan av tidsbrist – försäkrar man.

HRT förnyar Reseplaneraren i mitten av februari. Den nya Reseplaneraren är utvecklad för att användas i mobiltelefon och på surfplatta. **Ronja Oja** studerar dataveten-

skap, är själv synskadad och kan det här med tillgänglighet.

– Den nya Reseplaneraren har fått beröm för att användaren är i centrum. Men tyvärr är det inte så. Inte om passageraren är synskadad och surfar med skärmläsare, skriver hon i en insändare i Helsingin Sanomat.

Oja störde sig på den otillgängliga tjänsten och gav respons till HRT. I somras. Nu vid lanseringstillfället är Reseplaneraren om möjligt ännu sämre.

Hur gick det så här? Har ni haft tillgänglighet som ett krav när ni utvecklade Reseplaneraren? I telefon låter projektchef **Jari Honkonen** trött.

– Det har inte gått som planerat och vi försöker lära oss av det. Vi har ställt krav på tillgänglighet och våra programmerare är medvetna om tillgänglighet, men vi har inte hunnit.

I skrivande stund finns en betaversion av den nya Reseplaneraren. När Finland Synskadade testar planeraren med skärmläsare är det uppenbart att det fortfarande finns mycket som måste göras. Några av felen är att användaren fastnar i en popupmeny, att

flera knappar är onamngivna och att man inte kommer åt att söka efter en rutt. Med skärmläsare är det ingen behaglig användarupplevelse.

– Vi försöker alltid göra bra tjänster för våra kunder, men ibland tar det helt enkelt tid. Det finns mycket annat som måste förbättras. Det gäller inte bara problem med skärmläsare.

Honkonen väntar på lanseringen. Och försäkras om att alla fel ska rättas till.

– Det här är ett projekt som aldrig blir färdigt. Vi lyssnar på kundernas respons och förbättrar användarupplevelsen efter att den första versionen lanserats, säger Honkonen.

På grund av att det ännu finns stora tillgänglighetsbrister så kommer den gamla versionen att finnas kvar, försäkras Honkonen. Man kan använda den gamla Reseplaneraren på classic.reittiopas.fi.

Den svenskspråkiga sökningen inte inte heller fullständig. Hållplatser har endast finska namn, men HRT lovar också att de svenskspråkiga kartorna kompletteras under våren. ●

ANNONS

Finlands Synskadade finns också på Skriftly!

Skriftly samlar innehållet från de finlandssvenska tidskrifterna.

Skriftly ger läsarna mångsidiga möjligheter att hitta, följa och läsa innehåll som berör och intresserar dem, tvärs igenom tidningslandskapet, för en låg månatlig summa.

www.skriftly.fi

SKRIFTLY
skriftly.fi

Regeringen driver igenom digitalisering med alla medel

FINANSMINISTERIET PLANERAR ATT medborgare och företag ska bli de som gynnas mest då offentliga förvaltningens tjänster digitaliseras. Seniorernas välbefinnande kan förbättras med hjälp av smarta hälsovårdstjänster, barnen lär sig historia och geografi i en virtuell värld och behovet av en egen bil försvinner rent av när kollektivtrafiken blir heltäckande.

Samhället har satt upp stora mål för digitaliseringen. De offentliga tjänsterna

blir bättre, nya jobb skapas och ekonomin växer. Onekligen kan elektroniska tjänster förbättra tjänsternas tillgänglighet och innebära inbesparingar. Att utföra ärenden blir inte bundet till den fysiska omvärlden. Tjänster är tillgängliga 24/7. Och det är gratis eller åtminstone billigare att använda digitala tjänster än att utföra dem personligen på plats och stället eller via telefonservice. Medborgarna får möjlighet att i lugn och ro bekanta sig med leverantörernas olika alternativ.

Det finns många goda erfarenheter i och med digitaliseringen. Till exempel då man tog i bruk elektroniska recept så digitaliserades hela arbetsflödet – från att läkaren skrev ut receptet till apotekets arkivering – och pengar sparades. Digitaliseringen kan rädda liv. Ett gott exempel på detta är Sjöräddningssällskapets system. När larmet går, skickar systemet ut textmeddelanden till frivilliga räddare, till dess att någon kvitterar och meddelar uppskattad tid för honom eller henne att ta sig till räddningsplatsen. Och visste du, att SAS-flygbolaget har en ny mobilapplikation med vars hjälp flygvärdinnan under flygturen kan ändra passagerarens förbindelseflyg ifall så skulle krävas?

Fördelarna med digitaliseringen kommer hur som helst inte automatiskt. Särskilt specialgrupper och äldre är i en utsatt ställning, eftersom ny teknik ofta tar längre tid för dem att anamma. Att utbrett ta i bruk digitala tjänster för med sig stora problem. Kunskap, färdigheter och hälsotillstånd försvårar användandet av e-tjänster. I Finland finns nästan 500 000 personer över 65 år som inte använder informationsteknik. Olika funktionsnedsättningar så som minnesjukdomar, slaganfall, problem med synen eller Parkinsons sjukdom, försvårar användningen av elektroniska tjänster. En stor andel finländare har inte råd att kontinuerligt skaffa nya it-apparater. I och med tjänsternas digitalisering hål-

ler vi på att förflytta ett allt större ansvar på privatpersonerna själva. Var och en måste se till att han eller hon har behövlig teknik och anslutning hemma.

Håller digitaliseringen på att drivas igenom för snabbt och med våld – lite som att trycka en kamel genom ett nålsöga – trots att samhället inte har alla de behövliga förutsättningarna? En stor del av finländarna är i riskzonen att falla från kälken. Dessutom innebär inte digitalisering automatiskt någon effektivisering. Annanpura AB har en över 60-årig ögonläkarföretagare, som berättade att han/hon på årsbasis tar emot över två gånger så många patienter som den genomsnittliga ögonläkaren. Orsaken förklarade företagaren, låg i att han inte alls använder it. ●

ARI-PEKKA SAARELA
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR,
ANNANPURA

SYNINTRYCK. Charles Bonnet-syndromet orsakar hallucinationer.

TEXT: SEIJA OCH ANTTI VÄRE, ILLUSTRATION: AIRUT, ÖVERSÄTTNING OCH FAKTARUTA: SÖREN JONSSON

Charles Bonnet – en objuden gäst

Hilkka Väre, 90, tillbringar sina pensionsdagar i Sastmola i Satakunda. Åldersrelaterad makuladegeneration tog hennes syn för cirka tio år sedan och nu har en herre vid namn Charles Bonnet gjort entré.

EN TIDIG SEPTEMBERMORGON blev Hilkka Väre vettskrämd när hon plötsligt såg verklighetstroga figurer runt omkring sig.

– Redan tidigare hade jag visst sett rörelser flimra förbi, men jag vågade inte prata om det med någon. Nu blev jag sannerligen

» *Figurerna förändrar ibland skepnad: hundar kan i nästa stund bli till människor som kryper. Jag kan inte hejda mig från att skratta åt deras påhitt.* «

skrämd. Jag tror att jag till och med grät en skvätt, för jag trodde att jag höll på att tappa fattningen, beskriver hon.

Följande dag förvårades Charles Bonnet-syndromet. Hilkka Väre beskriver att hon såg kvinnor i röda rockar och solhatt, samt andra figurer i besynnerliga kläder. Alla munnar gick i ett, men hon kunde inte höra något prat. Dessutom uppenbarar sig hästar och hundar ibland i hennes synfält.

Tillbaka till havsmiljön

Fram till tjugo års ålder bodde den pigga frun vid havsfjärden. Nu berättar hon, att hon igen har fått beundra de vackra havs- och forsmiljöerna med sina fina byggnader och söta små sommarstugor intill flodbanken.

– Människorna i dessa ”filmer” pysslar ständigt på med någonting. Figurerna förändrar ibland skepnad: hundar kan i nästa stund bli till människor som kryper. Jag kan inte hejda mig från att skratta åt deras påhitt, säger hon.

Oftast springer en ung kvinna med duk på huvudet på hennes vänstra sida, och Hilkka berättar att hon förundrar sig över hur långt hon orkar springa.

Symptomen kan försvinna för långa tider för att sedan återkomma på nytt.

– Under de senaste dagarna har människogrupperna försvunnit, men den bekanta floden forsar fortfarande kraftigt. Flodbanken och skogen ser precis ut så som den har gjort under alla dessa år.

Väre berättar att hon om nätterna drömmer som normalt om händelser och om bortgång-

na bekanta och släktingar. När hon kokar kaffe på morgonen kommer hallucinationerna tillbaka. I vaket tillstånd är skådespelarna obekanta för henne, de påminner snarare om utomjordingar. De kan ha smala huvuden och vita ögon. Hilkka, som älskar humor, säger att hon ofta fått se roliga hallucinationer.

– En gång såg jag ett fasansfullt stort torg. ”Måntro det här är Röda torget i Moskva”, tänkte jag. Där fanns roliga bussar och män med långa kappor på sig. Just nu ser jag en stor grå lurvball eller kan det vara ett garnnystan? Ibland ser jag mönster såsom rutor och ränder.

Konditionen och minnet är i skick

Hilkka kommer ihåg både gamla och nya saker. Hon berättar emellanåt om skolgången på 1930-talet, krigsminnen eller om Ässäts framgångar i förra veckan eller under de senaste åren. De roligaste historierna berättar hon, veteranbastaren, för svärdottern på bastulaven.

Radion är på från morgon till kväll. Hilkka har alltid hållit sig i rörelse och har inte heller samlat på sig någon övervikt. God fysik ger henne möjlighet att gå till banken, butiken och andra ställen med synhjälp av dottern Tuula. Som yngre höll hon på med dans och gymnastik och kunde ännu som 75-åring visa upp ett elegant spagat på golvet där hemma.

Med humorns hjälp har hon kommit långt och i den lilla ettan är allting bekant. Hon rör sig lätt med hjälp av känseln.

▲ **BUTIK.** Hilikka Väre handlar med hjälp av sin dotter Tuula. Foto: Seija och Antti Väre.

– Till en början var jag bitter för att jag inte längre såg fotografier eller nya bekantskaper. Bortsett från att jag inte ser har jag hållit mig vid god vigör och det är redan mycket, säger hon.

Sopranen Hilikka sjöng i trettio år i Sastmolas blandkör. Hon saknar körlivet som hon var tvungen att lämna. Nog sjunger hon förstås ännu sånger som hon kan utantill. Hon sjung-

er både gamla och nya schlagerlåtar och tar några danssteg och piruetter när hon blir ivrig.

Som på film

Väre upptäckte att synen höll på att bli sämre då hon 1993 såg en dimmig båge runt gatubelysningen.

– Jag gick ut, men det var ingen dimma. Jag uppsökte genast ögonläkare, som rakt ut sade att synen sakta men säkert kommer att försvinna.

Som 67-åring fick hon diagnosen åldersrelaterad makuladegeneration. Synen försvann snabbt på det högra ögat, men med vänstra ögat kunde hon skåla med kaffegästerna på sitt 70-års kalas. Hon genomgick också en liten operation på det vänstra ögat, men det saktade inte ned ögonsjukdomen nämnvärt.

– För några år sedan såg jag ännu ljus och jag visste var fönstret fanns. Nu har jag fått helt nya synintryck. Det är som på film, filosoferar hon. ●

CHARLES BONNET I ETT NÖTSKAL

- Charles Bonnet-syndrom karakteriseras av hallucinationer hos mentalt friska personer.
- När synen försvinner eller skadas, blir de visuella delarna av hjärnan hyperaktiva och lättretliga. De börjar aktiveras spontant och ge upphov till hallucinationer. Hjärnan får helt enkelt inte tillräckligt med synintryck och hittar på egna bilder.
- Det är vanligt att många som får syndromet skäms över detta.
- Ungefär tio procent av personer med synnedsättning får Charles Bonnet-syndromet. Men det är inte mer än en procent som berättar om det för någon.
- Vanligt förekommande bilder är bland annat mönster, blommor, människor, djur, träd.
- Syndromet kan förekomma tillfälligt eller återkommande. Bilderna kan vara vackra men också skrämmande.

Hans Brummers stiftelse lediganslår stipendier

Hans Brummers stiftelse delar ut stipendier för allmännyttig verksamhet till förmån för synskadade.

Som sådan kan anses

- studier
- studielitteratur, studiemedel samt annan litteratur
- hjälpmedel för särskilda behov
- hälsobefrämjande aktiviteter (t.ex. ridterapi)
- övrigt välmotiverat behov

Skriftliga ansökningar, max. 1 A4 -sida, som bör innehålla

- sökandes fullständiga namn
- personbeteckning
- adress och telefonnummer
- ändamål för stipendiet
- utredning av det ekonomiska behovet av stipendium (t.ex. beskattningsintyg och information om andra finansieringskällor)
- ansökt belopp
- bankkontonummer (IBAN-kod bestående av 18 tecken)
- ev. e-postadress

sänds senast 31.3.2017 till adressen:

Hans Brummers stiftelse
c/o Anna Brummer
Brynjevägen 26 B
00920 Helsingfors

eller till e-postadressen:

anna.brummer@gmail.com

Förfrågningar kan riktas till: anna.brummer@gmail.com, 045-881 8185

Stiftelsens styrelse behandlar ansökningarna vid sitt möte i slutet av april månad. Alla sökande meddelas skriftligt om styrelsens beslut. Bidragsmottagare bör redovisa för användningen av understödet till stiftelsen.

TEXT OCH FOTO: SÖREN JONSSON

Revyräven Janne bakar knäckebröd på känsel

Underhållaren, föreningsmänniskan och framförallt Malaxbon Janne Sjöström tycker om att hålla sig sysselsatt. När synen blev sämre fick han göra saker på nya sätt.

MALAXBON JAN SJÖSTRÖM är en företagare ut i fingerspetsen. Tillsammans med frun **Anna-Lena** grundade och drev han företaget Almanda Reklambroderi i 15 år. När en föreningslogga skulle tryckas var det solklart att ta kontakt med Almanda.

– Vi upptäckte att alla idrottsföreningar och småföretag behövde reklamgrejer. Eftersom andra företag krävde stora partier så satsade vi på små beställningar och nära kundsamarbete. Det visade sig vara rätt satsning, som också gav ringar på vattnet. Små kunder gav ofta stora kunder och vi fick ett gott rykte. Det rullade på och plötsligt stod vi där med anställda och ett fungerande företag, säger **Janne Sjöström**.

Om inte det skulle ha varit för synen så skulle Sjöström nog fortfarande jobba med reklamtryck. Sådant kräver dock millimeterprecision. För drygt tio år sedan svek ögonen honom.

– Det var kväll ute på sjön. Jag styrde båten, men märkte plötsligt att jag inte längre såg var farleden gick. Holmar och skär flöt ihop till en enda massa och jag kunde inte navigera längre.

Det var mörkret som spelade honom ett spratt. Sämre mörkerseende var det första tecknet på att något var fel. Han fick hjälp av FSS rehabiliteringsrådgivare att ordna god belysning både till hemmet och på jobbet och kunde fortsätta som förut. Samtidigt sprang han på en rad ögonundersökningar för att ta reda på vad som var felet.

Men inte heller ögonläkaren kunde ge honom någon förklaring. Han skickades på undersökning till Seinäjoki, Vasa och Helsingfors.

▣ **GUDFADERN.** Janne ser gärna på film på en surfplatta. Bland favoriterna hör Gudfadern-triologin och Woody Allen-filmer.

Man har en benägenhet att svartmåla allting när man får en diagnos: att allting är kört. Men livet rullar på ändå.

– Min ögonläkare i Vasa började misstänka en mycket sällsynt genetisk sjukdom PXE, som påverkar synen. Jag åkte till Helsingfors och fick diagnosen. Jag satt på hotellrummet när samtalet kom, men visste inte om det var bra eller dåligt...

PXE eller Pseudoxanthoma elasticum är mycket sällsynt. Sjukdomen kännetecknas av att den elastiska vävnaden i huden, ögonens bakre delar och blodkärlsväggarna successivt skadas och förkalkas. För Sjöström är symptomen mycket snarlika åldersrelaterad makuladegeneration.

– Raka linjer blev krokiga och jag förstörde många kläder. Jag fortsatte jobba ett tag till. Jag fick en assistent, och det gick bra att jobba. Men det kändes helt enkelt fel då det var assistenten som gjorde jobbet. Vi beslöt oss till slut att sälja företaget.

Hur var det att få en diagnos mitt i livet?

– Innan diagnosen levde jag i ovisshet. Mina förhoppningar kunde i bland skena i väg. Jag hoppades att synen plötsligt skulle bli bättre igen. Det var rena vansinnestankar. Men när jag fick diagnos blev det konkret. Jag vet vad jag har att vänta.

– Jag ser inga människoansikten. Det som är längre bort än 15 meter så finns inte för mig. Jag har fått veta att jag inte kommer att bli blind, utan att jag alltid kommer att ha ledsyn.

2016 gick Sjöström på FSS och FPA:s rehabiliteringskurs för nysynskadade.

– Jag insåg att många andra är i samma situation. Det blev en aha-upplevelse för mig. En riktig energikick. Att vara synskadad funkar för andra, så det ska också funka för

mig. Dessutom var det skönt att prata med sådana som är i samma situation eftersom de förstår hur det känns.

Erfarenhetstalaren Janne

Han blev snart värvad till erfarenhetstalarutbildningen i FSS regi. Kursen gick av stapeln i mitten av februari och nu är han redo att berätta mer om hur det är att vara synskadad.

– Man har en benägenhet att svartmåla allting när man får en diagnos: att allting är kört. Men så är det inte. Livet rullar på. Det är inte så bedrövligt som folk kanske först skulle tro. Därför måste vi informera om hur det verkligen är. Personer med synnedsättning fungerar relativt bra i samhället om vi får rätt hjälpmedel och stöd.

Sjöström vill visa att han är öppen för frågor.

– Jag har märkt att det finns ett behov att informera. Och det finns samtidigt en rädsla för att ta kontakt. Det finns de som hört ryktesvägen att jag är synskadad, men som inte vågar fråga mig hur det är. De frågar i stället min fru eller min familj.

Är det känsligt att tala om för folk att du inte ser så bra?

– Inte för mig. Men folk tror att det är ett känsligt ämne. Jag svarar gärna på deras frågor.

Revyentusiasten Janne

Janne Sjöström är inte rädd för att tala inför publik. Som en revyveteran har han flera

FILTPENNAN. Janne Sjöström jobbade ett tag i butikens köttdisk. Till hans arbetsuppgifter hörde bland annat affischering. Han fattade tycke för filtpennan och skolade om sig till merkonom.

gångar stått på scenen i olika konstellationer. Bland annat i humorgruppen Johnnys Chinchillas. Han är van att bjuda på sig själv. Men när han ska tala om synskadan är det en sak som gnager.

– Det svåraste med att informera är att få fram rätt budskap. Första gången jag berättade om min ögonsjukdom var jag rädd för att folk skulle uppfatta det som om jag sökte empati. Jag går inte runt och tycker synd om mig och det ska inte publiken heller göra. Jag vill berätta om hur det är att ha en synnedsättning och krossa stereotyper.

Jan Sjöström gillar att ha många järn i elden. När han och frun sålde företaget Almanda fick han mer tid till föreningar och hobbyprojekt.

– När allting kommer i kring är det vänner och bekanta som ger en livskvalitet. Jag tyck-

er om att göra rätt för mig. Jag mår bra av att få prestera och göra saker som gläder andra. Föreningsliv är ett sätt att glädja andra.

Det ryktas om att Åminne folkpark, en populär dansplats i Malax, har stora artister på kommande nu på sommaren.

– Mycket av min höst har gått åt till Åminne folkpark. Jag har bland annat varit till svenska agenturer för att hitta artister till sommaren. Jag har spikat datum för artistframträdanden och shower. Det blir en bra sommar om du frågar mig.

Vad ger föreningslivet dig?

– Det ger ett mervärde till livet. Jag vet inte varför känslan för en förening har försvunnit bland unga. Som tur är vi lyckligt lottade i Malax på den punkten. Vi har också fått med unga i föreningen.

– Att vara föreningsaktiv ger ett sammanhang. Jag tycker att det är väldigt givande att jobba tillsammans för ett gemensamt mål. Något som jag har med mig från företagsvärlden.

Föreningslivet ger honom också ett socialt umgänge.

– En stor bit av det sociala gick förlorat när vi sålde företaget. Men det är trevligt då gamla kunder ännu i dag kan ringa och höra hur det går. Det tycker jag är väldigt roligt.

Knäckebrödsbagaren Janne

– Men vet du vad? Vi har startat ett nytt företag med frun, säger Sjöström och skrattar.

– Vi bakar knäckebröd. Vi hyr in oss hos vår lokala bagare då när bageriet annars står tomt: på tisdag eftermiddag och lördag.

På en resa till Sverige med svågern fick han smaka på verkligt goda knäckebröd. Alla restauranger hade sina egna hemgjorda varianter. Det ena godare än det andra. När han kom hem började han baka, och nu säljer han sina bröd genom butiker i Malax.

– Ja, jag har väl för mycket fritid. Men som jag sa vill jag göra rätt för mig. Det gäller att hålla sig aktiv. Det här är ett projekt för mig och frun som vi gör för att det är roligt. Knäckebröd är dessutom bra eftersom de går att baka med nedsatt syn. Det går bra att kavla ut dem och med känseln få till den rätta tjockleken. ●

ANNONS

Effektiv användning av punktskrift

Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf kommer att ordna en kurs med temat "Effektiv användning av punktskrift". Kursen är tredelad. Det första avsnittet hålls under tiden 29.5-2.6, det andra 4-8.9 och det tredje 30.10-3.11.2017. Platsen är Norrvalla i Vörå.

Kursens pris är 85 euro per vecka, vilket inkluderar undervisning, kost och logi. Resekostnaderna står deltagaren själv för. Deltagaren kan ansöka om att få kursavgiften och resorna ersatta från sin hemkommun. Var i kontakt med FSS rehabiliteringsrådgivare om du har frågor gällande detta.

Kursen riktar sig till dig som har goda kunskaper i punktskrift och vill fördjupa dem. Till stor del försiggår arbetet i små grupper, men vi har också intressanta och roliga gemensamma aktiviteter. Anmäl dig så fort som möjligt, dock senast fredagen den 21.4. För anmälan och mer information kontakta Tessa Bamberg, telefon: 044-712 3024 eller 050-462 3181.

Varmt välkommen med på en mångsidig och inspirerande kurs!

Ansök om understöd från Finlands Synskadestiftelse

Finlands Synskadestiftelse (Suomen Näkövammaissäätiö) beviljar understöd för synskadade personer och personer som är verksamma inom synskadearbete, för studier, forskningsarbete, ändamål som främjar sysselsättning, utbildnings-tillfällen samt utvecklande hobbyer.

I ansökan bör framkomma:

- presentation av den sökande samt kontaktuppgifter, även bankkonto-nummer i IBAN-format (även vid ansökningar per e-post)
- det ändamål för vilket understödet ansöks
- summa samt totalkostnader för ändamålet
- huruvida man fått, ansökt om eller har för avsikt att ansöka om understöd från annat håll
- övriga finansieringssätt för ändamålet, såvida understödet som ansöks endast täcker en del av kostnaderna
- eventuella rekommendationer

Den som beviljas understöd bör lämna in en utredning angående projektet och hur understödet använts, vilken även kan publiceras vid överenskommelse. Ansökningstiden är 1–31.3.2017.

Ansökningarna riktas till adressen: Suomen Näkövammaissäätiö, ombudsman Aila Santanen, Arhippastigen 8 B 2, 00420 Helsingfors eller per e-post till aila.santanen@live.fi. Mer information ger ombudsmannen, tfn 050 596 6737.

Beviljade understöd

Det rådande ekonomiska läget har kraftigt påverkat storleken på de bidrag stiftelsen kunnat bevilja. Trots knappa medel är stiftelsens målsättning att stöda de personer som ansöker om understöd. Stiftelsens princip är att bevilja understöd till sådana ändamål där man inte har möjlighet att få stöd från allmänna finansieringskällor. 2016 beviljade stiftelsen drygt 11 000 euro i understöd.

AKTUELLT

Microsofts AI ska hjälpa synskadade

Snart kommer synskadade personer att få hjälp av Microsoft artificiella intelligens med beskrivningar av bilder som visas i bland annat Word och Powerpoint.

”Microsoft kommer att erbjuda automatiska förslag till alt-text när användaren lägger in en bild. Med hjälp av maskininlärning kommer tjänsten att förbättras ju fler personer som använder den.” Det skriver utvecklarna bakom Microsofts 365 på sin blogg.

Först kommer den nya bildfunktionen att vara tillgänglig för Office 365 prenumeranter som använder pc-versionerna av Word och Powerpoint. Senare kommer funktionen även till Mac-versionerna och mobilapplikationerna.

I en handvändning kommer Officedokument att bli tillgängliga för synskadade personer. Ett stort steg för tillgängligheten, med andra ord.

Undersökning under våren

FSS kommer att utföra en medlemsundersökning under våren. Undersökningen görs per telefon till slumpvist utvalda medlemmar. Resultaten är anonyma och används för att rapportera till bidragsgivare.

Bocelli kommer till Finland i vår

Världsstjärnan Andrea Bocelli besöker Finland i vår. Den italienska tenoren uppträder på Hartwall Arena i Helsingfors fredagen den 28 april. Bocelli har varit synskadad ända sedan födseln, och blind sedan 12 års ålder.

Blomstedt vikarierar

Camilla Blomstedt kommer att vikariera kommunikationschef Sofia Stenlund under hennes moderskapsledighet. Blomstedt är polities magister och kommer att jobba på förbundet från och med den 15.2.

Synskadade masserar media

Fysioterapibranschens Synskadade (FAN r.f.) masserar medierepresentanter under skid-VM i Lahtis, 22.2.–3.3. Jippet görs för att uppmärksamma synskadeyrket, massör, samtidigt som föreningen fyller 90 år.

STEA fick logo

Så här ser ”STM stöder” logotypen ut. Det är en blå cirkel med vit text. Texten ”Social- och hälsovårdsministeriet stöder med Veikkaus intäkter” är skriven med versaler inne i den blåa cirkeln. Innanför texten finns två pilar som bildar en mindre cirkel. Pilarnas streck består av åtta punkter.

Folkhälsan vill utvidga i Borgå

Folkhälsan förhandlar om att köpa en handfull lägenheter ämnade för synskadade seniorer i Borgå. Tanken är att skapa ett svenskspråkigt bostadshus för seniorer. Enligt planerna ska Pohjola Rakenus bygga bostadshus vid Alexandersbågen i Borgå och

en del av dem kommer att anpassas enligt seniorers behov. Folkhälsan vill köpa in sig i ett av husen. Förutom lägenheter planerar Folkhälsan verksamhetslokaler och allmänna lokaler i husets bottenvåning. Det här går att läsa i Samfundet Folkhälsans investeringsplan för åren 2016–2021.

Källa: Svenska Yle, Östnyland

Koll på blodtrycket

Enligt en dansk undersökning minskas risken för att utveckla glaukom om man tar blodtryckssänkande medicin. Studien kunde också bekräfta det välkända sambandet mellan ålder och glaukom. Resultaten publicerades i journalen Hypertension.

ANNONS

Må bra-dag för personer med synnedläggelse och deras närstående

Välkommen till en gemensam Må Bra-dag för Svenska synskadade i Mellersta Nyland och Östnyland lördagen den 08.04.2017 kl. 10.30–15.00 på Söderkulla Gård i Sibbo, Söderkullavägen 701, 01150 Söderkulla.

Temat för dagen är: Motion och återhämtning. Vi kommer att ha gemensamma motionsövningar med fysioterapeut **Malin Grönros** från Folkhälsans förbund och på eftermiddagen föreläser Malin om Motion och återhämtning. Vi får också under dagen lyssna till historiken om Söderkulla Gård.

Dagen kostar 10 euro. I priset ingår lunch, kaffe och dagens program. Svenska synskadade i mellersta Nyland r.f. åker med buss från Kiasma kl.09.45. Retur till Kiasma ca 16.00. Svenska synskadade i Östnyland rf: diskutera transporten med Jonas. Anmälan till dagen senast 02.04.2017 Anmäl dig till din egen förening, Mellis kansli 0400-269 553 och Jonas Lindström 040-964 4672

Må bra-dagen ordnas i samarbete med Förbundet Finlands Svenskas Synskadade r.f., Folkhälsans förbund, synskadeföreningarna mellersta Nyland och Östnyland

AKTUELLT I DISTRIKTEN

Norra Österbottens Svenska Synskadade

Handarbetsgruppen "Rätstickorna" träffas varannan måndag kl. 12–14 (ojämna veckor) på Fyren med Agneta Cederberg. Nästa träff hålls 27.2.2017.

Bowlinggruppen tränar på måndagar kl. 12.30 på idrottsgården.

Under vårterminen ordnar vi språkkurser i både engelska och spanska på tisdagar kl. 13.15 på Fyren. Spanska kursen med Aslög Forsman, hålls jämna veckor och engelska kursen ojämna. Även nya deltagare är välkomna med!

Mimosel gruppen för damer med Ann-Mari Ekstrand träffas varannan onsdag kl. 13–15 (jämna veckor) på Fyren. Nästa träff blir 8.3 och 22.3.

Vattengymnastik i samarbete med Folkhälsan hålls varje onsdag vid Östanlid, grupp 1 kl. 11.45 och grupp

2 kl. 12.30. I samband med vattengymnastiken finns det möjlighet att träna i gymmet kl. 11–12.

Föreningens stadgeenliga årsmöte hålls tisdagen 14.3 kl. 18 på verksamhetscentret Fyren, Otto Malmsgatan 9 A 21 i Jakobstad. Vid årsmötet behandlas i föreningens stadgar § 10 nämnda ärenden samt förslag till nya stadgar. Föreningen bjuder på kaffe.

Förfrågningar och anmälningar görs till Ann-Sofie Grankulla, tfn 050-3795 658 / 06-7234 880. Mera information om verksamheten i minneslistan i Österbottens Tidning på lördagar eller på www.fss.fi under länken distriktsföreningar och Norra Österbotten.

Svenska Synskadade i Mellersta Nyland

Måndagsträffarna hålls på Hörnan klockan 13–15.00, Arabiastranden, Parisgränden 2 A 3 om inget annat meddelats.

- 27.2 Skivråd Sune Huldin

- 6.3 Vi besöker Helsingfors stads museum på Alexandergatan 16. Vi får en guidad rundtur på museet och dricker kaffe på kafeterian efter rundturen. Guidningen börjar klockan 13.00 så kom i god tid. Du kommer med spårvagn nr 4 till hållplatsen som heter Mariegatan, stig av och gå ca 50 meter mot Stockmann, så blir museet på din vänstra sida. Ulla väntar vid porten. Ifall du undrar över något, eller har frågor ring kansliet 0400 269 553 eller epost kansliet@ssmn.fi. OBS! Ingen måndagsträff på Hörnan.

- 13.3 Ulf Johansson kommer och berättar om mordet vid Bodomsjön
- 20.3 Bingo
- 27.3 Vi tittar på film

Vattengymnastik vid Folkhälsans seniorhus, Manheimervägen 97 klockan 10.00 på fredagar fortsätter. Nya deltagare är hjärtligt välkomna med.

Anmäl dig till kansliet, telefon 0400 269 553 eller kansliet@ssmn.fi

29.3 Vi har bokat biljetter till pjäsen Tove, på Svenska

Teatern. Pjäsen syntolkas, och biljetterna kostar 15 euro. Bindande anmälningar till kansliet senast 15.3.

11.3 Vi ser pjäsen ”Föll för dig” som spelas på Fallåker teater. Vi har 15 biljetter till priset 20 euro per biljett. Bindande anmälningar senast 15.2 till kansliet.

29.7 åker vi till Hangö för att se pjäsen Okänd soldat. Pjäsen syntolkas och spelas på svenska. Vi startar från Kiasma klockan 11.00 och kommer tillbaka ca 20.00. Vi äter lätt mellanmål i bussen mot Hangö, dricker kaffe under i pausen på föreställningen och middag blir det i Ingå restaurant Sågen klockan 18.00. Vi har 15–20 biljetter, så boka din biljett i tid, dock senast 15.3. Bindande anmälningar till kansliet. Priset är 50 euro per deltagare.

Under marsmånad kommer vi att ordna en paneldiskussion med kommunalvals kandidater. Närmare tid får du via Medlemsbandet.

Har du fått synnedsättning i samband med stroke, trauma eller andra hjärnrelaterade sjukdomar? Välkommen med på vår andra träff med information och diskussion kring detta tema torsdagen den 16.3.2017 kl.17.30 på Hörnan, Parisgränden 2 A 3. Medverkande: Neurosyn-

pedagog Mona-Lisa Möller och koordinator för närståendevård Jonna Skand från Folkhälsans förbund. Under kvällen få vi också lyssna till Robson Lindberg och Ira-Maria Paaso som berättar om livet med en hjärnsynskada. Vi bjuder på lätt kvällsbit. Tillställningen är också öppen för anhöriga.

Anmäl dig till kansliet senast 13.3.2017 tfn 0400-269 553, e-post kansliet@ssmn.fi eller till rehabiliteringsrådgivare Ann-Catrin Tylli tfn 040-511 33 45, e-post ann-catrin.tylli@fss.f

Kansliet har öppet måndag–onsdag mellan klockan 10.00–13.00. Kom upp och prata bort en stund, eller dricka en kopp kaffe.

Kansliets kontaktuppgifter: Telefon: 0400 269 553. Epost: kansliet@ssmn.fi

Svenska Synskadade i Västnyland

Allra först en rättelse. I FS nr 1 fanns fel datum för sommarens teaterhändelse. Sommarens teaterpjäs Okänd soldat spelas i Harparskog lördagen den 29 JULI klockan 14.00. Då har vi reserverat biljetter och då kommer pjäsen att syntolkas. Vi beklagar

att det funnits felaktiga uppgifter. Anmäl ditt intresse till din egen distriktsförening, för Västnylands del till Börje Broberg, telefon 044 5410 7679, så snart som möjligt.

Vi vill också mycket snart veta vem som vill följa med Grottmannen, som kommer till Seminarieskolans aula i Ekenäs lördagen den 18 mars klockan 18.00. Ring Börje också gällande Grottmannen.

Mars månadsmöte är också föreningens vårmöte. Tidpunkten är lördagen den 11 mars klockan 13.00. Då går vi igenom föreningens bokslut och verksamhetsberättelse. Anmälningar till Birgitta Nordström, 044 336 8060 senast fredag 10 mars.

Mars månads bowling- och biljardkvällar är torsdagar 9 och 23 mars klockan 17.00 i Ekenäs bowlinghall.

Läsecirkeln samlas onsdagen den 29 mars klockan 15 i Lyan. Prästängsgatan 12, Ekenäs.

Herrklubbens möte hålls torsdag 30 mars klockan 15 i Lyan. Tanken är att vi då diskuterar fotboll och EIF i årets division 1.

Veckovis återkommande händelserna är Balanskurs onsdagar klockan 14 i Seniorahuset och Boccia i Seminarieskolans gymnastiksal på fredagar klockan 14.

Om det finns frågor eller kommentarer så går det bra att ringa sekreteraren Börje Broberg på telefon 044 5410 679, eller skriva till föreningens e-post ssvn@brev.fi.

Svenska Synskadade i Östnyland

Svenska Synskadade i Östnyland r.f håller stadgeenligt Årsmöte § 10 och från § 11 punkt 1, lördagen den 25.3.2017 kl 13.00 på Kajutan, Ågatan 33 E, Borgå. Styrelsen. Efter mötet berättar Sune Huldin om möjlig sammanslagning av Östis och Mellis.

Svenska Synskadade i Östnylands februari månads-träff är lördagen den 25.2 kl 13 på Kajutan, Ågatan 33 E i Borgå. Miljöbiolog Magnus Östman berättar om naturen och vi får lyssna på ljud från naturen. Lovisaborna anmäler till Jonas tfn 040 964 4672 senast torsdag 23.2. Välkommen!

Vasa Svenska Synskadade

Punktskriftsundervisningen fortsätter på tisdagar jämna veckor, med Ritva Hagelberg

och Margareta Öster som lärare. Pågår varannan vecka fram till och med 16.5. Önskar du lära dig, kontakta kansliet med det snaraste, så ordnas det säkert. Välkommen med att lära dig punktskrift hälsar lärarna.

Vattengymnastik i samarbete med Folkhälsan hålls vattenjumppa på söndagar i Folkhälsans hus i Smedsby. Fortsätter till och med söndag 7.5 (undantag är söndag 16.4 och 30.4) enligt samma tid som förr. Grupp 1: kl.12.45-13.30 och grupp 2: 13.30-14.15. Lediga platser finns endast i grupp 2. Ledare Antonia Prinsén, tfn 044-788 5961.

Ny veckodag och ny ledare för Trivselcafé Mimosel. Trivselcafé Mimosel fortsätter på Lyktan varannan måndag (ojämna veckor) kl. 13-15.15. Datum att minnas är 27.2, 13.3, 27.3, 10.4, 24.4, 8.5, 22.5 och 12.6. Ledare är Carina Blom tfn 044-788 1026 och Maj-Britt Aspö som hälsar alla välkomna med!

Vi startar boccian först i mars, på grund av att Eksalen är upptagen för annat. Första tillfället är onsdag 8.3 kl.11-12. Därefter fortsätter boccian varannan vecka enligt följande datum: 22.3, 5.4, 19.4, 3.5, 17.5 och 31.5. Kontaktperson är Peter Sahlsten, tfn 050-588 5103

Humorgruppen KAJ kommer till Wasa Teater igen och vi har 35 biljetter till Lördag 1.4. kl.19! Föreställningen kostar 25€/synskadad och som vanligt går alla ledsagare gratis på WT! Ingen syntolkning denna gång, detta är mera en konsert än en teaterföreställning. Vill du delta, ring och boka din plats, biljetterna har god åtgång!

Distriktsföreningen Vasa Svenska Synskadade r.f. håller stadgeenligt årsmöte lördagen den 25 mars kl.13 på verksamhetscentret Lyktan, Skolhusgatan 40 C, 1-2 i Vasa. Vid årsmötet behandlas i föreningens stadgar § 10 nämnda ärenden. Diskussion gällande kara-och kvinnoverksamheten i föreningen. Anmälan senast 20.3 före kl. 14 till kansliet, tfn 045-321 3320 eller per e-post: vasasynskadade@gmail.com.

VSS ordnar i samarbete med Oravais Trafik Ab en studie och rekreationsresa till Estland, 5-10.4.2017. Se programmet i föregående nummer av Finlands Synskadade. Ifall vi får de bidrag som vi ämnar söka för resan justeras även priset neråt! VSS hälsar alla FSS medlemmar välkomna med på resan.

Intresserade kan ringa till kansliet på tfn 045-321 3320 (måndag-torsdag kl.9-14). Bindande anmälan senast 2.3.2017 före kl. 14.

Distriktssekreterare Febe Mörk är anträffbar på verksamhetscentret Lyktan, måndag–torsdag kl. 9–14 på telefon 045-321 3320 och på vasasynskadade@gmail.com. Du hittar även info om oss på <http://www.fss.fi/sv/distriktsforeningar/vasa> samt på vår facebook-sida: <https://www.facebook.com/vasasynskadade>.

Har du ärende till föreningen utöver kanslitiden, kan du kontakta ordförande eller någon annan i styrelsen ifall du funderar över någonting.

Ordförande för år 2017 är Leif Karp. Du når honom på telefon 050-542 0286 eller per e-post: leif.karp@netikka.fi. Övriga medlemmar i styrelsen är: Carl-Erik Mattlar, viceordförande, tfn 044-253 1789, Marita Carlson tfn 0500-201 666, Marjatta Lönnqvist tfn 050-350 7246, Barbro Puharinen tfn 050-323 5941, Jan Sjöström tfn 050-329 2036 och Margareta Öster tfn 050-352 7049.

Åbolands Synskadade

Kommande händelser och medlemsaktiviteter.

- Styrelsen sammanstrålar den 7.2 och planerar vidare vårens händelsekalender. Vi återkommer vartefter den blir

klarare med aktiviteter, händelser och evenemang via medlemsbandet, tidningen FS och lokala pressen.

Gällande följande fågelvandring, tisdag 18.4. Två kvällslektioner i Arbishuset. Totalt 2 x 45 min.

Tisdag 25.4: Första fågelvandringen kl. 17.30–20.00 inklusive 15 min. paus.

Tisdag 9.5: Andra fågelvandringen kl. 17.30–20.00 inklusive 15 min. paus. Denna andra gång är två veckor senare än den första för att fågelbeståndet hinner ändra något mellan gångerna.

Hela kursen är datummässigt något tidigare än i fjol. Detta eftersom kursen riktar sig till synsvaga och bygger mycket på det man hör. Tidigare under våren är det nämligen lättare att urskilja olika fågelläten. Senare under våren blir det mer kakofoni.

Stadgeenligt Årsmöte torsdag 2 mars på Centret klockan 14-16.30. Traktering och sen intressant föredrag av Anders Fagerlund. Välkommen”.

Kontaktuppgifter till föreningen är: Ordförande Birgitta Storbacka telefon 040-5867 179. Vice ordförande Rolf Rönqvist telefon 0400 736 567. Gun Fröberg telefon 0408 336 630.

Distriktskoordinator Håkan Ström telefon 0400 151 322 tisdag till torsdag klockan 10.00 till 16.00. Kontakter och anmälningar till dessa personer.

Ålands Synskadade

Simningen på Folkhälsans Allaktivitetshus fredagar kl. 12–13. Nya deltagare är välkomna med.

Punktskriftskurs på Ankaret, onsdagar kl. 12–14.30.

Borstbindningstillfällena på Ankaret, måndagar kl. 11.30–14.30.

Månadsträffen på Ankaret brukar vanligtvis vara den andra måndagen i månaden. Närmare information i lokal-tidningarnas kalendrar.

Syntolkningen fortsätter som vanligt med teaterbesök och biobesök. Info om dessa finns i lokaltidningarnas kalender samt i taltidningen.

Ankarets kontaktuppgifter: Johannebovägen 7, mån–tis, tors–fre klockan 9.00–13.00. Ankaret, tfn 018–19670 E-post: aland.syn@aland.net. För mera information, kontakta Fredrik Lindeman 040-8317130

Kallelse till vårmöte

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. kallar medlemmarna till stadgeenligt vårmöte den 6 maj 2017 på Hotell Scandic City i Tammerfors. Mötesförhandlingarna inleds kl. 10.30 och avslutas kl. 17.30.

Vid mötet behandlas de i paragraf 6 av förbundets stadgar nämnda ärendena: verksamhetsberättelse och bokslut för år 2016, revisorernas berättelse och frågan om ansvarsfrihet för styrelsen, organisationsledaren, ekonomen och övriga redovisningsskyldiga, tillsättande av valberedningsutskott om vårmötet så besluter, diskutera förbundets verksamhet på längre sikt utgående från styrelsens förslag till strategiska riktlinjer, övriga frågor vilka styrelsen förelagt vårmötet, skriftliga motioner som inom februari inlämnats till styrelsen av personmedlemmar eller medlemsföreningar.

Deltagaravgiften är 30 euro/person vilket inkluderar ordnade tågresor samt lunch och kaffe på hotellet. Anmälningen är bindande. Medlemmarna ombeds anmäla sig till sina respektive föreningar senast onsdagen den 5 april 2017, enligt följande:

Norra Österbottens svenska synskadade rf: Ann-Sofie Grankulla, må-fr kl 9-13.30, tfn 06-723 4880, 050-379 5658

Vasa svenska synskadade rf: Febe Mörk, må-to kl 9-14, tfn 045-321 3320

Svenska synskadade i Östnyland rf: Jonas Lindström, tfn 040-964 4672

Åbolands synskadade rf: Håkan Ström, ti-to kl 10-16, tfn 0400-151 322

Svenska synskadade i mellersta Nyland rf: Ulla Jensen, må-ons kl 10.00-13.00, tfn 0400-269 553

Svenska synskadade i Västnyland rf: Börje Broberg, tfn 044-541 0679

Ålands synskadade rf: Fredrik Lindeman, tfn 040-8317130

Möteshandlingar och program på önskat medium sänds till alla anmälda. Vi ber alla mötesdeltagare bekanta sig grundligt med mötesmaterialet på förhand! Välkommen! – Styrelsen